

Després del 14-M

Un cop passades les darreres eleccions al Congrés i Senat espanyols, l'Esquerra Independentista té l'obligació de reflexionar i analitzar una sèrie de fets que

poden marcar molt profundament l'evolució política a curt i mitjà termini tant a nivell nacional com a nivell estatal.

Les dues guerres de l'Estat espanyol

Si per alguna cosa s'ha caracteritzat en els darrers anys la conjuntura estatal (espanyola) ha estat pel clima de guerra. Perquè, contràriament al que se'n vol fer creure, l'Estat espanyol, sota la batuta del PP, es troba immers en dues guerres: una d'externa, al costat de l'imperialisme i contra el món àrabo-musulmà, i una d'interna, contra els moviments d'emancipació dels pobles ocupats, especialment contra els pobles basc i català.

El PP ha assumit el paper d'avantguarda en totes dues i les ha volgut interrelacionar, de manera que es pot afirmar que, a més de les raons econòmiques (creació d'un eix atlàntic), un dels motius per involucrar-se en la guerra externa ha estat obtenir el suport dels Estats Units i Gran Bretanya en la seva guerra interna, el veritable *leiv motif* del discurs polític i ideològic del PP. De moment, víctima del seu propi discurs, aquest partit n'ha acabat pagant les conseqüències a nivell electoral.

Pel que fa a la guerra externa, rebutjada per un PSOE de manera sobrevinguda després d'una gran pressió popular, l'atemptat de Madrid ha posat al descobert la perversió de situar-se a nivell internacional en el bàndol dels saquejadors i genocides i utilitzar el poder mediàtic per disfressar-ne les conseqüències. El PSOE ha capitalitzat la indignació popular davant la carnisseria d'Al-Qaida i l'escàndol provocat per les mentides del govern del PP i dels mitjans de comunicació afins.

Quant a la guerra interna, en què el PP ha comptat amb la fidelitat absoluta del PSOE, Maragall, però sobretot Carod i Puigcercós, han estat els elements claus per maquillar el que han estat 8 anys d'intensa col·laboració espanyolista i antidemocràtica de l'anomenat «PPOE» i fer,

de nou, aparèixer Zapatero com el líder polític capaç de rebaixar la intensitat de l'ofensiva espanyola contra les nacions perifèriques. Perquè el PSOE ha guanyat als Països Catalans i a Euskal Herria gràcies que ha pogut presentar-se com a mal menor, com a policia bo, davant la ferocitat del PP.

Mobilització del vot antifeixista

Malgrat que feia temps que l'ambient estava prou caldejat per tal que l'electorat castigues el PP a les urnes, no hi havia, ni hi ha, cap motiu per confiar que el PSOE pogués suposar un avenç real en termes de política social, llibertats democràtiques, etc. Ha estat precisament la indignació davant l'actitud repugnant del poder polític i mediàtic la que ha aconseguit mobilitzar el vot antifeixista, que segurament s'hauria abstingut i que, en darrer terme, ha possibilitat la victòria al PSOE.

Cal deixar ben clar que, tot i no esperar canvis substancials en la política espanyola respecte al fet nacional català, valorem com a molt interessant la mobilització del vot per la dignitat nacional i la democràcia que ha donat uns resultats electorals al Principat essencials per foragitar el PP del govern espanyol. Es pot afirmar que Catalunya ha derrotat la cara més fosca del feixisme espanyol.

Ara bé, com es pot comprovar analitzant els resultats electorals, cal constatar que el PP compta arreu de l'Estat amb un electorat fidel, especialment a Espanya, Galícia i en algunes regions dels Països Catalans (País Valencià i les Illes). Fins i tot al Principat, on ha perdut un 25% dels vots, encara resulta preocupant que aquest partit conservi 620.000 vots. A més, tot i la seva derrota electoral, el discurs polític de la dreta espanyola encara continua sent hegemònic i el PSOE, tot i que sigui amb un estil dife-

rent, en comparteix les tesis fonamentals. Ha mort el gos, però no la ràbia.

Sense autodeterminació no hi ha «segona transició»

Davant les mancances de l'Esquerra Independentista, no ens hem d'estranyar per què, tot i presentar-se amb un programa l'objectiu del qual és reformar l'Estat espanyol i amb un discurs polític desdibuixat, ERC ha recollit a nivell electoral la voluntat d'un sector del nostre poble d'avançar en el camí de la llibertat.

El que resulta preocupant, però, és l'absoluta incapacitat política d'ERC per arribar a defensar, amb uns mínims de dignitat, qualsevol plantejament assumible com a avenç cap a la ruptura democràtica. Com ja analitzàvem a l'anterior número de la *La Veu*, l'estratègia d'ERC es basa en una mena de reedició del Pacte de Sant Sebastià i els reiterats pronunciaments dels dirigents d'aquest partit, que abans del dia 14 de març oferien un pacte incondicional al PSOE, confirmen aquesta anàlisi.

La submissió d'ERC al PSC i al seu projecte regeneracionista espanyol és tan absoluta que li ha impedit plantar cara no només davant d'agressions al territori com el túnel de Bracons, sinó també en qüestions absolutament estratègiques, com ara el control polític dels Mossos d'Esquadra, la CCRTV (en mans ara del PSOE i al servei de l'espanyolització de Catalunya) o l'eslògan de la manifestació del divendres 12 de març, on va assumir la defensa de la Constitució espanyola.

Ara que des d'ERC es parla d'una segona transició liderada per en Zapatero, convé recordar que qualsevol intent democratitzador passa indiscutiblement pel reconeixement i l'exercici del Dret a l'Autodeterminació, qüestió clau que fa de l'actual constitució espanyola no una eina de convivència, sinó de submissió d'uns pobles a l'Estat espanyol.

Qualsevol reforma del model d'Estat que no afronti aquesta qüestió, pilar de tota democràcia, no serà sinó un nou intent de fer-nos combregar amb rodes de molí, de fer-nos renunciar al que és irrenunciable: el dret a decidir lliurement com vol organitzar-se col·lectivament. Si, tal com ha fet en els darrers anys, ERC no situa en el centre del debat polític el Dret a l'Autodeterminació (a la darrera campanya electoral aquesta reivindicació no apareixia ni al programa electoral), es podrà dir que l'independentisme d'aquesta força política és purament retòric (una paraula per ser dita o cridada en determinats actes i diades assenyalats).

També convindria recordar a ERC el seu teòric compromís d'avançar cap a una assemblea de representants municipals dels Països Catalans. Entenem que aquesta hauria una eina real de construcció nacional i de coordinació de polítiques emancipadores en el conjunt del nostre territori, un instrument per a forçar la ruptura democràtica respecte del transfranquisme espanyol. Ens temem, però, que tampoc això es troba en l'agenda d'un reformador de l'estat ocupant.

L'Esquerra Independentista, un moviment social?

En aquest context, quina ha estat l'actuació de l'Esquerra Independentista? Sens dubte, les nostres bases van ser presents a les concentracions davant les seus del PP la nit de dissabte per denunciar el frau mediàtic i polític i amb aquesta acció van contribuir, de manera decisiva, que el PSOE i ERC capitalitzessin electoralment la revolta antifeixista. Sens dubte, aquesta vegada, molt més encara que al novembre passat, les nostres bases han votat majoritàriament ERC perquè no tenien cap altra opció a l'abast.

S'ha demostrat de nou que, sense un referent electoral propi, l'Esquerra Independentista no és sinó un moviment social al servei del regeneracionisme espanyol d'ERC, que al seu torn està al servei del PSOE. És a dir, al servei d'un projecte que no garanteix els mínims exigibles per delegar-hi la nostra representativitat.

És responsabilitat nostra treballar per la construcció nacional dels Països Catalans tant a nivell social, com cultural, com econòmic, però també ho és fer-ho a nivell polític impulsant, sense embuts, la Unitat Popular Catalana. Cal treballar, sense complexos ni pal·liatius, per fer valer la veu i l'opinió de l'Esquerra Independentista, incidint en el debat polític amb postures íntegres de defensa d'un futur de llibertats nacionals i justícia social per al nostre poble.

Mentides i periodisme de guerra

En els darrers anys, una característica de la vida política espanyola i catalana ha estat el periodisme de guerra practicat per gairebé la totalitat dels mitjans (l'anomenada *Brunete mediàtica*) a l'hora d'informar i opinar sobre la guerra interna. És a dir, els mitjans i els seus professionals s'han sotmès als interessos (partidistes o no) de l'Estat. Aquesta pràctica va ser iniciada durant l'anterior etapa socialista i el PP només n'ha refinat els mecanismes, gràcies al control indirecte dels privats, que s'han afegit d'aquesta manera als públics.

En el cas concret del front basc, aquest periodisme de guerra ha influït també els mitjans no enquadrats estrictament en la *Brunete mediàtica*, com ara TVC, que es va afegir eufòrica a la croada *antiabertzale*, tant en els dies previs a la campanya, com especialment l'11-M, en què es va modificar la programació per emetre documentals sobre «la barbàrie etarra» i fins i tot la filosocialista Júlia Otero esbrancava els qui, amb l'objectivitat de les dades i el principi de contrastació de fonts a la mà, ja insinuaven que l'acció de Madrid era obra d'Al-Qaida.

D'altra banda, només cal recordar el tractament informatiu de l'assassinat de dues persones lligades a l'esquerra *abertzale* (a mans d'un policia espanyol i de l'Ertzaintza respectivament) durant el cap de setmana de les eleccions per adonar-se de les característiques d'aquest periodisme lligat als interessos de l'Estat.

Només en relació a la guerra externa hi ha hagut una mica més de «pluralitat» (no gaire, però), sobretot des que el PSOE va mostrar-hi la seva oposició. Veient com a imminent la majoria absoluta del PP, l'endemà dels atacs d'Al-Qaida, els mitjans filosocialistes (la cadena SER, especialment) van rectificar i van gosar qüestionar la versió del govern espanyol, per a la qual cosa van comptar amb l'ajut de la potineria del PP i dels seus mitjans afins. En una paraula, per una vegada aquests mitjans van dubtar de la versió oficial, cosa que és inimaginable quan es tracta de la informació relacionada amb el País Basc.

Tenint en compte aquest panorama mediàtic, i tot i que no cal sobredimensionar-ne les possibilitats i potencialitats, el ciberespai s'ha revelat com a eina de pluralitat, raó per la qual caldrà treballar-hi a fons per contrarestar el pensament únic dels mitjans escrits i audio-visuals.

La irrupció d'Al-Qaida a l'Estat espanyol introdueix elements polítics de diferent ordre que convé analitzar. En primer lloc, per si algú en tenia cap dubte, ha quedat clar que aquest moviment fonamentalista no representa cap moviment d'alliberament ni cap alternativa a l'imperialisme.

En segon lloc, amb la perspectiva actual, cal assenyalar dos elements essencials més:

- D'una banda, la qüestió de la seguretat, en els aspectes de política interna i en el nivell geoestratègic. Malgrat ser la seguretat una qüestió d'Estat (que és responsabilitat del poder establert, pel fet que només l'Estat posseeix recursos per abordar-ne seriosament la qüestió) i que els Països Catalans no en disposem, hem de ser capaços d'elaborar la nostra política, en la mesura de les nostres possibilitats.
- I d'altra banda, les noves condicions que han aparegut per a la lluita armada, no sols en el marc de l'Estat espanyol sinó també al si del continent europeu en general.

L'autoorga en el proc

Sense negar que al llarg de la història i gràcies a la lluita de les dones s'ha avançat molt en la lluita per la igualtat, encara avui queda molt de camí per recórrer i encara són molts els indicadors que demostren que l'asimetria de poder entre homes i dones deixa aquestes en un lloc d'inferioritat i sotmetiment a tots els nivells.

A nivell laboral, les dades que existeixen mostren que al nostre país tot i que hi ha més dones amb estudis universitaris, la taxa d'ocupació femenina és gairebé vint punts inferior a la masculina o que la taxa de desocupació de les dones en edat de treballar és gairebé el doble que la dels homes.

Ens trobem encara en la situació en què el treball de manteniment i reproducció de la força de treball que realitzem la gran majoria de dones no es considera com a tal pel fet que no està remunerat, quan és precisament aquest treball no remunerat el que manté en bona part la vida i el funcionament de les comunitats.

No oblidem la constant feminització de la pobresa, que fa que al món per cada home pobre hi haja 3,5

L'impacte d'Al-Qaida

La «seguretat» davant el «terror»

Malgrat la sortida del PP del govern espanyol, cal tenir clar que el conservadorisme mantindrà una seva força potencial important al voltant de tota la ideologia generada entorn de la «seguretat». Caldrà, doncs, preparar-se per combatre l'impuls que tindrà l'Estat (tot l'aparell, més enllà del simple govern) vers el control de la llibertat individual amb l'excusa de la seguretat. I també ens haurem de preparar per a combatre els brots racistes envers la immigració nord-africana i també envers el món islàmic en general.

De tota manera, l'independentisme no pot limitar-se a una activitat de lluita ideològica (contra la restricció de les llibertats, contra el racisme, etc.), una lluita ideològica feta, de manera general, a la defensiva. L'independentisme hauria de començar a desplegar les seves pròpies polítiques en el camp de les relacions internacionals i interculturals.

Cal, doncs, que l'independentisme desenvolupi llaços de col·laboració amb els sectors populars democràtics del món anomenat

islàmic, que és l'única manera de combatre la polarització entre els règims parlamentaris occidentals de tradició judeocristiana i l'àrea de la civilització musulmana. La causa del poble amazic (o berber) permet justament de relacionar-se amb els territoris més pròxims del nord d'Àfrica, de manera que en surtin reforçats uns objectius comuns de democràcia popular i de laïcisme. El fet que el poble amazic posseeixi una tradició de democràcia de base i es distancii de l'islam més rigorós, tant del més oficial com del fonamentalista, permet l'establiment de llaços fructífers de col·laboració en la lluita pels intercanvis igualitaris internacionals i per una interculturalitat d'arrel més laica i dialogant.

Cal que el contacte estret i coordinat amb el conjunt del moviment amazic, començant pels sectors més conscienciats de la immigració al nostre país, serveixi per a reorientar tant les relacions geopolítiques com la lluita contra el racisme, amb propostes de col·laboració pròpies i alternatives. En aquest sentit, pensem que l'Esquerra Independentista s'hauria de comprometre de manera més activa en les propostes associatives existents a aquest nivell.

Condicionaments de la violència indiscriminada d'Al-Qaida

Pel que fa a la qüestió de la lluita armada, és indiscutible que la presència de les accions indiscriminades d'Al-Qaida prop del nostre país no permeten el desplegament fàcil d'altres formes (polítiques) de lluita armada, les quals tendiran a ésser molt desdibuixades, tergiversades i confoses amb les de caràcter indiscriminat. Els atacs de Madrid, que han donat lloc a aquest comentari, ja ha estat una bona mostra de les possibilitats de confusió que existeixen i existiran a aquest nivell. És molt probable que ETA es vegi, doncs, en aquest context forçada a accelerar la proclamació d'una possible treva per tal d'evitar que una expansió previsible de les accions del fonamentalisme islamista a l'Estat espanyol i arreu d'Europa acabi reduint-li de manera significativa el camp d'incidència política.

nització de les dones és d'alliberament nacional

dones que també ho són. La lògica de la subsistència fa que la dona accepti qualsevol treball submergit (prostitució, treball a domicili, etc.) inestable i amb condicions de salut laboral ínfimes.

Mitjançant la reducció de les despeses socials que han imposat els darrers governs, que afecten els serveis socials, l'educació, la sanitat... i que suposen menys recursos, menys pressupost en aquestes àrees i menys drets socials, estan obligant-nos que siguem les dones qui fem la feina que caldria que feren els serveis públics, la qual cosa ens relega de nou a l'àmbit domèstic per atendre persones grans, nens, persones amb capacitats diferents, persones amb malalties i addiccions, ... i ens priva de la nostra dimensió ciutadana-comunitària. Una gran part d'aquest treball el realitzen dones immigrants que pateixen una doble marginació pel fet de ser dones i pel fet d'haver vingut de fora.

A nivell educatiu i de socialització, l'Estat capitalista continua defensant la vigència dels **estereotips de gènere** segons els quals s'espera que una persona desenvolupi unes determinades qualitats masculines o femi-

nes a partir del fet de ser home o dona. El procés d'assignació de gènere comença entre els 0 i 2 anys d'edat i amb aquests estereotips les persones adultes reproduïm una sèrie de comportaments diferencials en funció del sexe del nadó i intentem educar-la d'acord amb les creences i valors que el sistema social imposa, al mateix temps que el nadó s'acostuma a les distintes expectatives que els adults tenim per a cada sexe. En poc temps discrimina els mons que corresponen a cadascun dels sexes, és a dir, aprèn la **discriminació de gènere** i reforça així l'espiral discriminació-explotació-explotació-discriminació.

No s'ha d'oblidar l'anomenat '**sostre de vidre**', que implica una discriminació vertical dintre de les empreses amb una cultura organitzacional androcèntrica (quasi totes, per què ens hem d'enganyar) i que actua en detriment de la promoció laboral de la dona, fent impossible la conciliació de la vida laboral i familiar i eliminant-la de la formació, el reciclatge i la promoció laboral. Són encara habituals els prejudicis sobre les dones i el món laboral: com que estem condicionades

per les responsabilitats familiars, tenim dificultats per a canviar de residència, no hi podem dedicar el temps necessari, no tenim aspiracions professionals, faldem molt a la feina...

La construcció d'una nova societat independent, socialista i antipatriarcal implica una concepció nova del **poder**. Entenent-lo com la capacitat d'incidir sobre el món, sabem que no és una capacitat que uns posseeixen i d'altres no, sinó que és una forma de relació interpersonal. En si mateix el poder no és necessàriament dolent, el problema és que tradicionalment el capitalisme i l'imperialisme l'han exercit anul·lant, coaccionant i sotmetent la major part de la població, com ara les dones i el conjunt de la classe treballadora.

Per a posar fi a aquest sotmetiment, cal, doncs, que les dones comencem un procés d'**empoderament**, un procés de transformació cap a la presa de consciència de la nostra situació de subordinació social, política, econòmica i cultural. No es tracta d'un empoderament paternalista, sinó que cal obtenir l'autonomia sobre les nos-

tres pròpies vides i identificar les necessitats i interessos estratègics que compartim. Al mateix temps hem de fer coincidir la nostra estratègia amb el conjunt del Moviment d'Alliberament Nacional, dins la lluita per la construcció d'uns Països Catalans socialment i econòmicament igualitaris.

La **igualtat** és un dels valors sobre els quals s'ha de fonamentar una societat democràtica i exigeix poder gaudir de la condició de ciutadania que es manifesta en el dret a exercir el poder polític, el dret a les llibertats individuals i a gaudir dels drets socials de participació igualitària de la vida pública i dels béns i serveis públics. Si tot açò no es dona, no podem parlar d'igualtat ni de societats democràtiques.

La societat capitalista en què ens trobem immerses necessita dones que no sols tinguin interioritzada la 'cultura femenina', sinó que, a més a més, no tinguin cap consciència nacional, ni de classe, per tal que aquest sistema reproduïxi la nostra explotació, dependència i subordinació (Sagra López, *Mujer y poder. Reflexiones*). Cal remarcar la funció fonamental de la dona a l'interior dels processos d'emancipació de les classes i nacions oprimides (contra el feixisme, als moviments d'alliberament nacional, a les lluites obres, contra la repressió...).

Al llarg de la història, la societat patriarcal capitalista

i imperialista ha convertit la dona en un **objecte** en tots els nivells de la vida (social, econòmica, sexual, política, cultural...) i açò s'ha manifestat tradicionalment en:

1. La negació històrica del dret a la participació de la dona: desconsideració política i social de la mestresca de casa, negació de la seua participació com a ciutadana, exclusió del món laboral...
2. La negació del seu dret a controlar la reproducció, a decidir el model afectiu, sexual i familiar que lliurement considerara.
3. Les enormes dificultats de la dona per accedir al saber i el coneixement, així com al treball intel·lectual.
4. La segona discriminació que pateix quan té una formació, que fa que, en igualtat de coneixements amb un home, trien aquest per a un lloc de treball o per a un ascens a un grau major de responsabilitat.
5. L'exclusió del dret a la informació, la comunicació i la presa de decisions, ja que és el poder qui en té el monopoli, i reproduceix així les condicions ideològicoculturals del sistema patriarcal.

Els **moviments de dones** no podem limitar-nos a ocupar l'espai actual, desenvolupant una societat amb major presència de dones en la vida pública i prou, ja

que així estariem reproduint el model actual i del que es tracta és de desmuntar els espais d'opressió que ens afecten, siguen del tipus que siguen.

El moviment de dones als PPCC no podem fer abstracció de la nostra condició nacional. Cal superar el feminisme eurocentrista que sempre s'ha caracteritzat per la seua incapacitat de reconèixer les diferències. Hem de reivindicar, doncs, la nostra dimensió pròpia, cultural, ideològica, política, social i econòmica.

La superació de les relacions de dependència i submissió que històricament han sotmès la dona, ha d'articular la nostra lluita específica i concreta amb la resta de formes de lluites d'altres formacions socials, i amb la construcció d'un sistema basat en les relacions d'igualtat i solidaritat.

L'emancipació i l'empoderament han de respondre a les nostres necessitats com a dona i persona, a la nostra problemàtica de pertànyer a la classe treballadora, en un context de precarització laboral, a la nostra nacionalitat catalana dintre d'un context d'opressió nacional, i a la nostra condició de dona en un context de dominació mil·lenària, d'una societat patriarcal que ha negat la nostra identitat com a gènere.

ASSEMBLEA DE DONES DE L'MDT
Països Catalans, 8 de març de 2004

La CUP a les europees

Des de l'MDT volem felicitar les CUP per la decisió presa a la seva assemblea nacional de concórrer a les eleccions europees del proper 13 de juny. A la nostra organització, com a d'altres, se li va demanar el seu posicionament respecte d'aquesta qüestió, el qual no hem fet públic fins ara per tal de respectar marc de debat triat per prendre la decisió (les assemblees de les CUP en els seus diferents nivells, local i nacional).

A diferència de les forces reformistes, des d'una perspectiva de ruptura cal entendre les eleccions com una eina més al servei d'un objectiu i no pas com una finalitat. L'objectiu, en aquest cas, és ben clar: donar un impuls significatiu al projecte de construcció de la Unitat Popular i, en concret, a la consolidació i extensió de les CUP com a referent en la lluita institucional de l'Esquerra Independentista (EI).

En aquest sentit, la fórmula escollida per les CUP per concórrer en aquests comicis ens sembla encertadíssima:

— Perquè les eleccions europees suposen un marc idoni per a la propaganda política, ja que es tracta d'una comició en què el vot ideològic guanya terreny al «vot útil». En aquest sentit, aquesta propaganda política ens hauria de permetre:

- Fer arribar al conjunt del territori nacional el projecte de les CUP, afavorint-ne la consolidació com a referent en la lluita institucional i engenant dinàmiques de treball en viles i comarques on fins ara no hem estat presents.
- Reforçar l'aparell de la CUP, dotant-lo d'una estructura àgil a nivell de premsa, comunicació, propaganda, etc.
- Fer visible el nostre projecte arreu del territori nacional dels Països Catalans, tot oferint una imatge de cohesió organitzativa i ideològica del conjunt de l'EI.
- Reforçar ideològicament i estratègicament l'EI i formar la militància.

— Perquè l'Esquerra Independentista, de la mà de la CUP, té la possibilitat d'esdevenir referent d'un ampli sector social crític amb el procés de construcció europea que difícilment (i per sort) podrà ser mobilitzat pels diferents grups de l'esquerranisme espanyol amb qui ens tocarà compartir pancarta en determinades mobilitzacions.

— Perquè forçarà un posicionament públic i sense ambigüitats del conjunt de persones i

col·lectius que es reclamen de l'Esquerra Independentista, la qual cosa ajudarà a impulsar el debat i la maduració política del conjunt del moviment.

— Perquè no concórrer a les eleccions suposaria perdre una oportunitat d'aprofitar una conjuntura favorable per donar un impuls importantíssim a la lluita institucional de l'EI; i fer-ho sota qualsevol altra fórmula només aportaria en el millor dels casos confusió, i en el pitjor, tirar per terra el treball polític i les perspectives de construcció d'una alternativa política nacional i d'esquerres als Països Catalans que hem dut a terme en els darrers anys.

No estalviem esforços. Cal que totes les persones, organitzacions i col·lectius identificats amb l'Esquerra Independentista donem suport a les CUP i demostrem, amb una intensa campanya de lluita ideològica i reforçament orgànic, que no estem disposats a deixar el cabal de les lluites socials i populars en mans de reformistes i que comencem a caminar, amb fermesa i decisió, per dotar-nos de les nostres pròpies eines d'intervenció política.